

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

LES.02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

w zakresie kwalifikacji

LES.02. Gospodarowanie zasobami leśnymi

wyodrębnionej w zawodzie

Technik leśnik 314301

Branża: Leśna (LES).

Publikacja powstała w ramach projektu pn. „Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych i kursów umiejętności zawodowych dla branż obszaru II” realizowanego przez DGA S.A. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.

Projekt finansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Autor: mgr inż. Łukasz Majewski

Recenzenci: pracodawca Piotr Cwynar, nauczyciel Janusz Banaś

Ekspert: mgr inż. Joanna Urszula Zamojska

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego Kursu Umiejętności Zawodowych (KUZ):

Nadleśnictwo Kozienice ul. Partyzantów 62 26-670 Pionki

Nadleśnictwo Zwoleń Miodne Leśniczówka 107/1 26-700 Zwoleń

Kozienicki Park Krajobrazowy ul. Radomska 7 26-670 Pionki

Wyodrębniony Kurs Umiejętności Zawodowych **LES.02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu** jest przypisany do 4 poziomu PRK (Polskiej Ramy Kwalifikacji).

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH LES.02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

1. Wprowadzenie	5
1.1 Opis kursu.....	5
1.2 Wymagania wstępne dla uczestników kursu	5
1.3 Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym.....	5
1.4 E-learning.....	6
2. Plan zajęć Kursu Umiejętności Zawodowych	7
2.1 Pogrupowanie efektów kształcenia	7
2.2 Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	23
2.3 Plan Kursu Umiejętności Zawodowych.....	30
3. Cele kształcenia KUZ	30
4. Program poszczególnych zajęć	31
4.1 Program nauczania dla przedmiotu: Ochrona środowiska i funkcje społeczne lasu.....	31
4.1.1 Cele ogólne przedmiotu	31
4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu	31
4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	33
4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia	36
4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza	38
4.1.6 Proponowane metody ewaluacji przedmiotu	39
5. Ewaluacja programu KUZ.....	40
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	41
6.1 Wykaz literatury	41
6.2 Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	42
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	42
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	43
8.1 Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego.....	43

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

8.2 Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia	43
---	----

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH LES.02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

1. Wprowadzenie

1.1 Opis kursu

Technik leśnik zajmuje się planowaniem, organizowaniem, nadzorowaniem i rozliczaniem prac z zakresu gospodarki leśnej w zakresie: szkółkarstwa, hodowli, ochrony i użytkowania lasu oraz działań w zakresie ochrony środowiska leśnego i edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) jest pozaszkolną formą kształcenia. Przyjęte w programie KUZ treści nauczania przenikają się w pewnych obszarach tworząc strukturę spiralną kursu, pozwalającą na poznawanie i rozszerzanie wiedzy i umiejętności na coraz to wyższym poziomie. Kurs o symbolu **LES.02.6. Prowadzenie działalności związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu** jest działem wyodrębnionym w zawodzie **314301 Technik Leśnik**. Program nauczania kursu realizuje dział programowy dla zawodu technik leśnik określony w Załączniku nr 5 (Dz.U. z 2019r., poz.991) w zakresie tego kursu. Kurs Umiejętności Zawodowych skierowany jest do osób pełnoletnich, nieposiadających dysfunkcji lub niepełnosprawności, chcących podnieść lub rozszerzyć swoje kwalifikacje zawodowe, zdobyć nowy zawód. Podniesienie kwalifikacji lub zdobycie nowych umiejętności pozwala na prawidłowy rozwój zawodowy, awans zawodowy oraz może być pomocny w zdobyciu zatrudnienia. Pośrednio wspomaga to działania z zakresu prawidłowego funkcjonowania społecznego, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, ograniczania narkomani oraz zapobiegania chorobom alkoholowym i innym negatywnym skutkom społecznym.

Kurs Umiejętności Zawodowych organizowany jest w formie zaocznej. Czas trwania kursu 60 godzin. Zajęcia teoretyczne mogą być prowadzone w systemie nauki na odległość. Po ukończeniu wszystkich przewidzianych planem nauczania kursu przedmiotów (jednostek efektów kształcenia) słuchacz otrzymuje zaświadczenie o jego ukończeniu.

1.2 Wymagania wstępne dla uczestników kursu

Kurs Umiejętności Zawodowych jest formą kształcenia ustawicznego i jako taki kierowany jest do osób dorosłych. Słuchaczami kursu mogą być wyłącznie osoby dorosłe, posiadające zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w zawodzie opisanym programem kursu. Słuchaczem kursu umiejętności zawodowych może zostać osoba bezrobotna, osoba pracująca w branży leśnej oraz osoba pracująca w innych branżach (zmiana zawodu).

1.3 Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Współpraca szkolnictwa zawodowego z przemysłem jest zjawiskiem koniecznym i korzystnym dla obu stron. Współpraca może przebiegać wielotorowo w zależności od możliwości i oczekiwań stron. Współpraca z pracodawcami może polegać na:

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

- patronacie nad podmiotem szkolącym;
- współpracy (w tym finansowaniu) w zakresie organizowania szkoleń specjalistycznych (np. szkolenie brakarskie);
- finansowaniu stypendiów (dla wszystkich lub wybranych osób);
- realizowanie części lub całości zajęć praktycznych, praktyk zawodowych (w zakresie podstawowym lub rozszerzonym) ;
- wspieranie pracowni i warsztatów poprzez darowizny celowe lub rzeczowe;
- reklamie firm wspierających w przestrzeni szkolnej oraz prowadzenia wspólnych kampanii medialnych;
- wspólnym udziale w konferencjach, targach czy konkursach branżowych;
- współpraca w zakresie dostosowania programu nauczania i koordynacji zajęć dodatkowych;

Podmioty z otoczenia społeczno-gospodarczego projektu:

Nadleśnictwo Kozienice ul. Partyzantów 62 26-670 Pionki

Nadleśnictwo Zwoleń Miodne Leśniczówka 107/1 26-700 Zwoleń

Kozienicki Park Krajobrazowy ul. Radomska 7 26-670 Pionki

1.4 E-learning

Realizując Kurs Umiejętności Zawodowy dopuszcza się możliwość prowadzenia całości zajęć teoretycznych z wykorzystaniem technik i metod nauki na odległość. Popularność i dostępność platform e-learning pozwala na swobodne prowadzenie zajęć teoretycznych w czasie rzeczywistym między innymi w formie wykładów, ankiet oraz zadawania prac domowych. Zajęcia odbywają się w trybie LIVE i pozwalają słuchaczom na czynne uczestnictwo w zajęciach, zadawanie pytań, przedstawianie swoich uwag oraz prezentacji własnych dokonań, pokazów z instruktażem i przykładów sytuacyjnych. Możliwy jest także zapis video zajęć, co pozwala na uzupełnienie wiadomości przez osoby nieobecne na danych zajęciach. Zajęcia teoretyczne mogą być realizowane przy użyciu platform e-learning. Zakres i ilość godzin zajęć teoretycznych realizowanych zdalnie określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne. Do pracy na platformach cyfrowych potrzebny jest smartfon, tablet lub komputer oraz dostęp do Internetu. Przed rozpoczęciem pierwszych zajęć KUZ należy zorganizować wstępne szkolenie z zakresu samodzielnego korzystanie z platformy edukacyjnej lub wskazać filmy szkoleniowe na dostępnej ogólnie platformie (np.YouTube). Organizator kursu musi zapewnić dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami a osobami prowadzącymi zajęcia. Podmiot prowadzący kurs zapewnia materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Sprawuje także bieżącą kontrolę

postępów w nauce słuchaczy, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Zajęcia praktyczne nie mogą być realizowane w formie zdalnej. Kontrola i nadzór realizowane są w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie.

2. Plan zajęć Kursu Umiejętności Zawodowych

2.1 Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1 Pogrupowanie efektów kształcenia wg. przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu
A	B	C	D
1) charakteryzuje formy ochrony przyrody (<i>ek</i>)	12	1) wymienia formy ochrony przyrody	X
		2) definiuje poszczególne formy ochrony przyrody	X
		3) wyjaśnia rolę poszczególnych form ochrony przyrody	X
		4) opisuje zasady ustanawiania poszczególnych form ochrony przyrody	X

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu
		5) wymienia gatunki roślin podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej roślin, w zakresie określonym w wykazie nr 10	X
		6) wymienia gatunki grzybów i porostów podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej grzybów w zakresie określonym w wykazie nr 9 i 11	X
		7) wymienia gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej zwierząt, w zakresie określonym w wykazie nr 7 i 8	X
2) stosuje sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo (ew)	4	1) rozróżnia obiekty cenne przyrodniczo	X
		2) uzasadnia konieczność zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo	X
		3) wskazuje sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu
3) propaguje działania na rzecz ochrony środowiska i ochrony przyrody: a) przedstawia wpływ działań związanych z ochroną przyrody i środowiska na jakość życia społeczeństwa b) charakteryzuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na rzecz ochrony przyrody i środowiska naturalnego (ew)	4	1) charakteryzuje program ochrony przyrody dla nadleśnictwa jako element planu urządzenia lasu	X
		2) wskazuje rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne czynności gospodarczych wykonywanych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, w związku z realizacją planu urządzenia lasu	X
4) określa wpływ turystyki na środowisko leśne (ew)	4	1) opisuje wpływ turystyki i rekreacji na środowisko leśne	X
		2) wskazuje podstawy prawne udostępnienia lasów dla celów turystyczno-rekreacyjnych	X
		3) ocenia przydatność obszarów leśnych dla celów turystyczno-rekreacyjnych	X
		4) wymienia elementy turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu
		5) wskazuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w ramach turystycznorekreacyjnego zagospodarowania lasu z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych	X
5) planuje i dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody (ek)	12	1) opisuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody	X
		2) dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody	X
6) planuje i organizuje prace związane z wykonaniem obiektów edukacji leśnej (ek)	12	1) charakteryzuje obiekty edukacji leśnej z uwzględnieniem możliwości różnych grup odbiorców	X
		2) wymienia możliwości zagospodarowania obszarów leśnych pod kątem wykonywania zadań z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa	X
		3) objaśnia zasady tworzenia obiektów edukacji leśnej	X
7) prowadzi edukację leśną społeczeństwa: a) określa cele edukacji leśnej społeczeństwa b) określa możliwości zagospodarowania lasu	12	1) wymienia społeczne funkcje lasu	X
		2) definiuje potrzeby społeczeństwa w zakresie edukacji leśnej	X
		3) wymienia formy edukacji leśnej społeczeństwa	X
		4) rozróżnia metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu
pod kątem edukacji leśnej (ek)		5) dobiera formy działalności edukacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe do potrzeb odbiorców w różnych grupach wiekowych	X
		6) wymienia zadania leśnych kompleksów promocyjnych	X
Razem liczba godzin w jednostce efektów	60		
1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych (ek)		1) wymienia uniwersalne zasady kultury i etyki	X
		2) rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki	X
		3) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej	X
		4) wymienia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy	X
		5) stosuje zasady etyczne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	X
2) planuje wykonanie zadania (ek)		1) szacuje czas i budżet zadania	X
		2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji	X
		3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu
		4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań	X
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ek)		1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje	X
		2) ocenia różne opcje działania	X
		3) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka	X
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem(ew)		1) identyfikuje sytuacje wywołujące stres	X
		2) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem	X
		3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej	X
		4) określa skutki stresu	X
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)		1) charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie	X
		2) analizuje własne kompetencje	X
		3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji	X
		4) planuje kierunki uczenia się i doskonalenia zawodowego	X
		5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych	X
6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ew)		1) charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej	X
		2) interpretuje mowę ciała w komunikacji	X
		3) stosuje aktywne metody słuchania	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ew)		1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	X
		2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	X
		3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele	X
8) współpracuje w zespole (ew)		1) ustala warunki wykonania zadań	X
		2) dzieli się zadaniami	X
		3) angażuje się w realizację przypisanych zadań	X
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ek)		1) dokonuje analizy przydzielonych zadań	X
		2) planuje pracę zespołu	X
		3) kieruje pracą zespołu	X
		4) kontroluje wykonanie przydzielonych zadań	X
2) dobiera osoby do wykonania poszczególnych zadań (ew)		1) rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole	X
		2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu	X
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)		1) stosuje techniki komunikowania się w zespole	X
		2) stosuje zasady delegowania uprawnień	X

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu
4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ew)		1) kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów	X
		2) analizuje jakość wykonywanych zadań zawodowych	X
		3) udziela informacji zwrotnej	X
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy (ew)		1) wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakości pracy	X
		2) wprowadza zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy	X

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

Tabela 2 Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu (60 godzin)	12	1) charakteryzuje formy ochrony przyrody (ek)	1) wymienia formy ochrony przyrody 2) definiuje poszczególne formy ochrony przyrody 3) wyjaśnia rolę poszczególnych form ochrony przyrody 4) opisuje zasady ustanawiania poszczególnych form ochrony przyrody 5) wymienia gatunki roślin podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej roślin, w zakresie określonym w wykazie nr 10 6) wymienia gatunki grzybów i porostów podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej grzybów, w zakresie określonym w wykazie nr 9 i 11 7) wymienia gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej zwierząt, w zakresie określonym w wykazie	Ochrona środowiska i funkcje społeczne lasu	Rozpoczęcie w dowolnym okresie i trwa aż do pełnej realizacji 60 godzin

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			nr 7 i 8		
	4	2) stosuje sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo (ew)	1) rozróżnia obiekty cenne przyrodniczo		
			2) uzasadnia konieczność zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo		
			3) wskazuje sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo		
	4	3) propaguje działania na rzecz ochrony środowiska i ochrony przyrody: a) przedstawia wpływ	1) charakteryzuje program ochrony przyrody dla nadleśnictwa jako element planu urządzenia lasu		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		działań związanych z ochroną przyrody i środowiska na jakość życia społeczeństwa b) charakteryzuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na rzecz ochrony przyrody i środowiska naturalnego (ew)	2) wskazuje rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne czynności gospodarczych wykonywanych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, w związku z realizacją planu urządzenia lasu		
	4	4) określa wpływ turystyki na środowisko leśne (ew)	1) opisuje wpływ turystyki i rekreacji na środowisko leśne		
			2) wskazuje podstawy prawne udostępnienia lasów dla celów turystyczno-rekreacyjnych		
			3) ocenia przydatność obszarów leśnych dla celów turystyczno-rekreacyjnych		
			4) wymienia elementy turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			5) wskazuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w ramach turystycznorekreacyjnego zagospodarowania lasu z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych		
	12	5) planuje i dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody (ek)	1) opisuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody		
			2) dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody		
	12	6) planuje i organizuje prace związane z wykonaniem obiektów edukacji leśnej (ek)	1) charakteryzuje obiekty edukacji leśnej z uwzględnieniem możliwości różnych grup odbiorców		
			2) wymienia możliwości zagospodarowania obszarów leśnych pod kątem wykonywania zadań z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa		
			3) objaśnia zasady tworzenia obiektów edukacji leśnej		
	12	7) prowadzi edukację leśną społeczeństwa: a) określa cele edukacji	1) wymienia społeczne funkcje lasu		
			2) definiuje potrzeby społeczeństwa w zakresie edukacji leśnej		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		leśnej społeczności b) określa możliwości zagospodarowania lasu pod kątem edukacji leśnej (ek)	3) wymienia formy edukacji leśnej społeczności 4) rozróżnia metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji leśnej społeczności 5) dobiera formy działalności edukacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe do potrzeb odbiorców w różnych grupach wiekowych 6) wymienia zadania leśnych kompleksów promocyjnych		
Razem	60				
Kompetencje personalne i społeczne		1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych (ek)	1) wymienia uniwersalne zasady kultury i etyki	Kompetencje personalne i społeczne	
			2) rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki		
			3) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej		
			4) wymienia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy		
			5) stosuje zasady etyczne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych		
		2) planuje wykonanie	1) szacuje czas i budżet zadania		

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		zadania (ek)	2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji		
			3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie		
			4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań		
		3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ek)	1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje		
			2) ocenia różne opcje działania		
			3) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka		
		4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ew)	1) identyfikuje sytuacje wywołujące stres		
			2) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem		
			3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej		
			4) określa skutki stresu		
		5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)	1) charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie		
			2) analizuje własne kompetencje		
3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji					

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			4) planuje kierunki uczenia się i doskonalenia zawodowego		
			5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych		
		6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ew)	1) charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej		
			2) interpretuje mowę ciała w komunikacji		
			3) stosuje aktywne metody słuchania		
		7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ew)	1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		
			2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		
			3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele		
		8) współpracuje w zespole (ew)	1) ustala warunki wykonania zadań		
			2) dzieli się zadaniami		
			3) angażuje się w realizację przypisanych zadań		
Organizacja pracy małych zespołów		1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ek)	1) dokonuje analizy przydzielonych zadań	Organizacja pracy małych zespołów	
			2) planuje pracę zespołu		
			3) kieruje pracą zespołu		
			4) kontroluje wykonanie przydzielonych zadań		

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		2) dobiera osoby do wykonania poszczególnych zadań (ew)	1) rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole		
			2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu		
		3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)	1) stosuje techniki komunikowania się w zespole		
			2) stosuje zasady delegowania uprawnień		
		4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań(ew)	1) kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów		
			2) analizuje jakość wykonywanych zadań zawodowych		
		5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy (ew)	3) udziela informacji zwrotnej		
			1) wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakości pracy		
			2) wprowadza zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy		

2.2 Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3 Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
Ochrona środowiska i funkcje społeczne lasu	12		1) charakteryzuje formy ochrony przyrody (<i>ek</i>)	1) wymienia formy ochrony przyrody
				2) definiuje poszczególne formy ochrony przyrody
				3) wyjaśnia rolę poszczególnych form ochrony przyrody
				4) opisuje zasady ustanawiania poszczególnych form ochrony przyrody
				5) wymienia gatunki roślin podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej roślin, w zakresie określonym w wykazie nr 10
				6) wymienia gatunki grzybów i porostów podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej grzybów, w zakresie określonym w wykazie nr 9 i 11
				7) wymienia gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej zwierząt, w zakresie określonym w wykazie nr 7 i 8
	4		2) stosuje sposoby zabezpieczania	1) rozróżnia obiekty cenne przyrodniczo

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			i ochrony obiektów cennych przyrodniczo (ew)	2) uzasadnia konieczność zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo
				3) wskazuje sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo
	4		3) propaguje działania na rzecz ochrony środowiska i ochrony przyrody: a) przedstawia wpływ działań związanych z ochroną przyrody i środowiska na jakość życia społeczeństwa b) charakteryzuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na rzecz ochrony przyrody i środowiska naturalnego (ew)	1) charakteryzuje program ochrony przyrody dla nadleśnictwa jako element planu urządzenia lasu
				2) wskazuje rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne czynności gospodarczych wykonywanych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, w związku z realizacją planu urządzenia lasu
	4		4) określa wpływ turystyki na środowisko leśne (ew)	1) opisuje wpływ turystyki i rekreacji na środowisko leśne
				2) wskazuje podstawy prawne udostępnienia lasów dla celów turystyczno-rekreacyjnych
				3) ocenia przydatność obszarów leśnych dla celów turystyczno-rekreacyjnych

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
				4) wymienia elementy turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu
				5) wskazuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w ramach turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych
			5) planuje i dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody (ek)	1) opisuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody
				2) dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody
			6) planuje i organizuje prace związane z wykonaniem obiektów edukacji leśnej (ek)	1) charakteryzuje obiekty edukacji leśnej z uwzględnieniem możliwości różnych grup odbiorców
				2) wymienia możliwości zagospodarowania obszarów leśnych pod kątem wykonywania zadań z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa
				3) objaśnia zasady tworzenia obiektów edukacji leśnej
			7) prowadzi edukację leśną społeczeństwa: a) określa cele edukacji leśnej społeczeństwa b) określa możliwości zagospodarowania lasu pod kątem edukacji leśnej (ek)	1) wymienia społeczne funkcje lasu
				2) definiuje potrzeby społeczeństwa w zakresie edukacji leśnej
				3) wymienia formy edukacji leśnej społeczeństwa
				4) rozróżnia metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
				5) dobiera formy działalności edukacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe do potrzeb odbiorców w różnych grupach wiekowych
				6) wymienia zadania leśnych kompleksów promocyjnych
Razem	60			
Kompetencje personalne i społeczne			1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych (ek)	1) wymienia uniwersalne zasady kultury i etyki
				2) rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki
				3) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej
				4) wymienia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy
				5) stosuje zasady etyczne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
			2) planuje wykonanie zadania (ek)	1) szacuje czas i budżet zadania
				2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji
				3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie
				4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań
			3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ek)	1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje
				2) ocenia różne opcje działania
				3) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ew)	1) identyfikuje sytuacje wywołujące stres
				2) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem
				3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
				4) określa skutki stresu
			5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)	1) charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie
				2) analizuje własne kompetencje
				3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji
				4) planuje kierunki uczenia się i doskonalenia zawodowego
			6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ew)	5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
				1) charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej
				2) interpretuje mowę ciała w komunikacji
				3) stosuje aktywne metody słuchania
			7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ew)	1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu
				2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu
				3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
				cele
			8) współpracuje w zespole (ew)	1) ustala warunki wykonania zadań 2) dzieli się zadaniami 3) angażuje się w realizację przypisanych zadań
Organizacja pracy małych zespołów			1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ek)	1) dokonuje analizy przydzielonych zadań 2) planuje pracę zespołu 3) kieruje pracą zespołu 4) kontroluje wykonanie przydzielonych zadań
			2) dobiera osoby do wykonania poszczególnych zadań (ew)	1) rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole 2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu
			3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)	1) stosuje techniki komunikowania się w zespole 2) stosuje zasady delegowania uprawnień
			4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań(ew)	1) kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów 2) analizuje jakość wykonywanych zadań zawodowych 3) udziela informacji zwrotnej

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy (ew)	1) wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakości pracy
				2) wprowadza zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy

2.3 Plan Kursu Umiejętności Zawodowych

Tabela 4 Plan Kursu Umiejętności Zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba zajęć	Uwagi o realizacji
Ochrona środowiska i funkcje społeczne lasu	60	Możliwość kształcenia z wykorzystaniem technik na odległość w zakresie zajęć teoretycznych
Łączna liczba godzin zajęć	60	

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent Kursu Umiejętności Zawodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- organizowania i nadzorowania prac związanych z hodowlą lasu;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z ochroną lasu;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z ochroną przyrody;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z gospodarką łowiecką;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z edukacją leśną i rekreacyjnym zagospodarowaniem lasu;
- wykonywania prac pomiarowych i inwentaryzacyjnych w drzewostanach;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z pozyskiwaniem surowca drzewnego oraz użytków ubocznych;
- przygotowania do uzyskania prawa jazdy kategorii B;
- przygotowania do uzyskania uprawnień drwala/pilarza drzew;
- etycznego zachowania się i postępowania w trakcie wypełniania obowiązków;
- przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.

4. Program poszczególnych zajęć

4.1 Program nauczania dla przedmiotu: Ochrona środowiska i funkcje społeczne lasu

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- charakterystyka form ochrony przyrody,
- stosowanie sposobów zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo,
- propagowanie działań na rzecz ochrony środowiska i ochrony przyrody,
- określanie wpływu turystyki na środowisko leśne,
- planowanie i dokumentowanie działań edukacyjnych dotyczących ochrony przyrody,
- planowanie i organizowanie prac związanych z wykonaniem obiektów edukacji leśnej,
- prowadzenie edukacji leśnej społeczeństwa.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz potrafi:

- wymienić formy ochrony przyrody,
- wymienić gatunki roślin podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej roślin, w zakresie określonym w wykazie nr 10 (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wymienić gatunki grzybów i porostów podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej grzybów, w zakresie określonym w wykazie nr 9 i 11 (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wymienić gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej zwierząt, w zakresie określonym w wykazie nr 7 i 8 (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- rozróżnić obiekty cenne przyrodniczo,
- wymienić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne czynności gospodarczych wykonywanych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, w związku z realizacją planu urządzenia lasu,
- charakteryzować program ochrony przyrody dla nadleśnictwa jako element planu urządzenia lasu,
- wymienić elementy turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu,

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

- wymieniać możliwości zagospodarowania obszarów leśnych pod kątem wykonywania zadań z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa,
- scharakteryzować obiekty edukacji leśnej,
- wymienić społeczne funkcje lasu,
- wymienić zadania leśnych kompleksów promocyjnych,

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Formy ochrony przyrody	12	1) charakteryzuje formy ochrony przyrody (<i>ek</i>)	1) wymienia formy ochrony przyrody 2) wymienia gatunki roślin podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej roślin, w zakresie określonym w wykazie nr 10 3) wymienia gatunki grzybów i porostów podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej grzybów, w zakresie określonym w wykazie nr 9 i 11 4) wymienia gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej zwierząt, w zakresie określonym w wykazie nr 7 i 8 5) definiuje poszczególne formy ochrony przyrody 6) wyjaśnia rolę poszczególnych form ochrony przyrody 7) opisuje zasady ustanawiania poszczególnych form ochrony przyrody	- wymienić formy ochrony przyrody - wymienić gatunki roślin podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej roślin, w zakresie określonym w wykazie nr 10 - wymienić gatunki grzybów i porostów podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej grzybów, w zakresie określonym w wykazie nr 9 i 11 - wymienić gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej zwierząt, w zakresie określonym w wykazie nr 7 i 8 - definiować poszczególne formy ochrony przyrody - wyjaśnić rolę poszczególnych form ochrony przyrody - opisać zasady ustanawiania poszczególnych form ochrony przyrody

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Ochrony obiektów cennych przyrodniczo	4	2) stosuje sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo (ew)	1) rozróżnia obiekty cenne przyrodniczo 2) uzasadnia konieczność zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo 3) wskazuje sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo	- rozróżnić obiekty cenne przyrodniczo - uzasadnić konieczność zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo - wskazać sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo
Ochrona środowiska i ochrona przyrody działania	4	3) propaguje działania na rzecz ochrony środowiska i ochrony przyrody: a) przedstawia wpływ działań związanych z ochroną przyrody i środowiska na jakość życia społeczeństwa b) charakteryzuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na rzecz ochrony przyrody i środowiska naturalnego (ew)	1) wskazuje rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne czynności gospodarczych wykonywanych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, w związku z realizacją planu urządzenia lasu 2) charakteryzuje program ochrony przyrody dla nadleśnictwa jako element planu urządzenia lasu	- wskazać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne czynności gospodarczych wykonywanych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, w związku z realizacją planu urządzenia lasu - scharakteryzować program ochrony przyrody dla nadleśnictwa jako element planu urządzenia lasu
Wpływ turystyki na środowisko leśne	4	4) określa wpływ turystyki na środowisko leśne (ew)	1) wymienia elementy turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu 2) wskazuje podstawy prawne udostępnienia lasów dla celów turystyczno-rekreacyjnych 3) wskazuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w ramach turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych 4) opisuje wpływ turystyki i rekreacji	- wymienić elementy turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu - wskazać podstawy prawne udostępnienia lasów dla celów turystyczno-rekreacyjnych - wskazać działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w ramach turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
			na środowisko leśne 5) ocenia przydatność obszarów leśnych dla celów turystyczno-rekreacyjnych	- opisać wpływ turystyki i rekreacji na środowisko leśne - ocenić przydatność obszarów leśnych dla celów turystyczno-rekreacyjnych
Edukacja leśna	12	5) planuje i dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody (<i>ek</i>)	1) dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody 2) opisuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody	- dokumentować działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody - opisać działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody
Prace związane z wykonaniem obiektów edukacji leśnej	12	6) planuje i organizuje prace związane z wykonaniem obiektów edukacji leśnej (<i>ek</i>)	1) wymienia możliwości zagospodarowania obszarów leśnych pod kątem wykonywania zadań z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa 2) objaśnia zasady tworzenia obiektów edukacji leśnej 3) charakteryzuje obiekty edukacji leśnej z uwzględnieniem możliwości różnych grup odbiorców	- wymienić możliwości zagospodarowania obszarów leśnych pod kątem wykonywania zadań z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa - objaśnić zasady tworzenia obiektów edukacji leśnej - scharakteryzować obiekty edukacji leśnej z uwzględnieniem możliwości różnych grup odbiorców

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Edukacja leśna społeczeństwa	12	7) prowadzi edukację leśną społeczeństwa: a) określa cele edukacji leśnej społeczeństwa b) określa możliwości zagospodarowania lasu pod kątem edukacji leśnej (ek)	1) wymienia społeczne funkcje lasu 2) wymienia formy edukacji leśnej społeczeństwa 3) rozróżnia metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa 4) wymienia zadania leśnych kompleksów promocyjnych 5) definiuje potrzeby społeczeństwa w zakresie edukacji leśnej 6) dobiera formy działalności edukacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe do potrzeb odbiorców w różnych grupach wiekowych	- wymienić społeczne funkcje lasu - wymienić formy edukacji leśnej społeczeństwa - rozróżnić metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa - wymienić zadania leśnych kompleksów promocyjnych - definiować potrzeby społeczeństwa w zakresie edukacji leśnej - dobrać formy działalności edukacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe do potrzeb odbiorców w różnych grupach wiekowych

4.1.4 Procedury osiągania celów kształcenia

W celu osiągnięcia założonych dla przedmiotu celów nauczania należy stosować zróżnicowane i aktywizujące sposoby i metody kształcenia w tym min. prelekcje, ćwiczenia projektowe, dyskusje, wycieczki, prezentacje oraz spotkania ze specjalistami z danej dziedziny wiedzy. Wskazane, aby w dobranych metodach słuchacz samodzielnie dochodził do wniosków pod kierownictwem nauczyciela. Dobór i zróżnicowanie metod pozostają w gestii nauczyciela i powinny uwzględniać specyfikę przedmiotu, możliwości szkoły a przede wszystkim wyposażać słuchaczy w umiejętności umożliwiające dobre poruszanie się w społeczeństwie i rynku pracy.

Słuchacze w zależności od rodzaju wykonywanych ćwiczeń i zadań mogą pracować indywidualnie, w parach oraz w grupach. Nieodzowną pomocą w osiągnięciu celów nauczania są prawidłowo dobrane środki i pomoce dydaktyczne. Należy korzystać z: aktualnej literatury fachowej, sprawdzonych i rekomendowanych filmów instruktażowych, instrukcji stanowiskowych, zestawów ćwiczeń teoretycznych, zestawów edukacyjnych, multimediów, karty pracy słuchacza, wydawnictw i periodyków branżowych, katalogów ofertowych, planszy dydaktycznych oraz skryptów szkolnych o treści spójnej do założonych celów.

Propozycje metod nauczania:

- wykład,
- dyskusja,

- prezentacja,
- pokaz z objaśnieniem i instruktażem,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- ćwiczenia produkcyjne,
- praca indywidualna (podczas kształcenia na odległość oraz zajęć stacjonarnych),
- sytuacja,
- przypadek,
- aktywizacja słuchacza podczas zajęć,
- formułowanie pytań i problemów.

Propozycje środków dydaktycznych

Zajęcia należy prowadzić w klasopracowni wyposażonej w:

- projektor,
- multimedialne materiały dydaktyczne,
- akty prawne z zakresu ochrony przyrody,
- tablice lub inne materiały dydaktyczne przedstawiające chronione gatunki fauny i flory,
- tablice lub inne materiały dydaktyczne przedstawiające obiekty turystycznego i edukacyjnego zagospodarowania lasu,
- wykaz zwierząt chronionych z wyjątkiem owadów (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz owadów chronionych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz grzybów (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz roślin chronionych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz porostów objętych ochroną częściową (Dziennika Ustaw Poz. 991).

Obudowa dydaktyczna:

- scenariusze zajęć,
- karty pracy,

- tradycyjne i multimedialne środki dydaktyczne.
- Ustawa o lasach.
- Ustawa o ochronie przyrody.
- Ustawa kodeks wykroczeń.
- Gwiazdowicz D., Ochrona przyrody w lasach. Ochrona zwierząt, Ornatus, Poznań 2004.
- Łonkiewicz B., Ochrona i zrównoważone użytkowanie lasów w Polsce, Fundacja IUCN, Warszawa 1998.
- Radecki W., Ochrona walorów turystycznych w prawie polskim, Wolters Kluwer, Warszawa 2011.
- Ważyński B., Urządzanie i rekreacyjne zagospodarowanie lasu, PWRiL, Warszawa 2011.
- Ważyński B., Urządzanie i zagospodarowanie lasu dla potrzeb turystyki i rekreacji, wyd. AR, Poznań 1997.
- Będkowska H., Niezbędnik edukatora, CILP, Warszawa 2010.

Warunki realizacji

- zajęcia powinny być realizowane w małych grupach umożliwiającym efektywne korzystanie z zajęć wszystkim słuchaczom,
- realizacja Kursu Umiejętności Zawodowych – wiosna, lato.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

Osiągnięcia edukacyjne słuchacza to realizacja założonych celów kształcenia. Należy pamiętać, że osoby dorosłe są bardzo wrażliwe szczególnie w obszarze ich oceny. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć słuchaczy należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych słuchaczom na początku zajęć. Osiągnięcia słuchaczy należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji prac słuchaczy,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,
- prezentacji projektu.

Oceny dokonywanej podczas obserwacji zajęć należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,

- pracę w zespole,
- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów.

W ocenie końcowej do zaliczenia przedmiotu należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki za wykonanie i prezentację projektu oraz udział słuchacza w realizacji przedmiotu minimum 50%.

Formy indywidualizacji pracy ze słuchaczem powinny uwzględniać: dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb i możliwości słuchacza. Nauczyciel powinien: udzielać wskazówek, jak się uczyć i pomagać w trakcie uczenia się, stosować materiały edukacyjne odwołujące się do wielu zmysłów oraz praktyki gospodarczej, zachęcać słuchaczy do pracy i wysiłku i pozytywnie motywować, w ocenie uwzględniać również zaangażowanie słuchaczy podczas wykonywania zadania.

4.1.6 Proponowane metody ewaluacji przedmiotu

Ewaluacja przedmiotu ma na celu określenie jakości i skuteczności procesu nauczania a w szczególności stopnia realizacji celów szczegółowych. Powinna ona swym zakresem obejmować:

- osiągnięcie szczegółowych efektów kształcenia,
- dobór oraz zastosowanie form, metod i strategii dydaktycznych,
- wykorzystanie bazy dydaktycznej.

Proponuje się dokonywać ewaluacji procesu nauczania-uczenia się przedmiotu przez ocenianie poziom kompetencji słuchaczy realizujących określony program ze zwróceniem uwagi na szczegółowe cele kształcenia. Jednym z elementów zapewniających ewaluację jest stosowanie oceniania kształtującego polegającego na otrzymywaniu (zarówno przez nauczyciela, jak i słuchaczy) informacji zwrotnych o postępach w nauce. Ocenianie kształtujące pozwala nauczycielowi sprawniej i mądrzej modyfikować dalsze nauczanie "pod słuchaczy".

Ewaluację przez ocenianie poziomu kompetencji słuchaczy realizujących określony program przedmiotu proponuje się przeprowadzić metodą analizy SWOT. Powinna obejmować wszystkich uczestników procesu kształcenia: słuchaczy, nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu. Zastosowanie tej metody pozwoli na określenie pozytywów (mocne strony i szanse) oraz negatywów (słabe strony i zagrożenia) programu przedmiotu.

Ewaluację w fazie podsumowującej proponuje się przeprowadzić w modelu triangulacyjnym. Cechą charakterystyczną tego modelu jest fakt, iż ocenia się program z punktu widzenia kilku grup, np. z perspektywy słuchaczy, nauczyciela. Główne działania ewaluatora to obserwacja, wykorzystanie wywiadu, ankiety, kwestionariusza. Pozyskanie danych od różnych osób i z różnych perspektyw na temat jednego elementu pozwala na uzyskanie wielowymiarowego i obiektywnego opisu zjawiska.

Wszyscy nauczyciele uczący realizują kompetencje personalne i społeczne oraz organizację pracy małych zespołów na swoich zajęciach

5. Ewaluacja programu KUZ

Tabela 5 Ewaluacja programu KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
1) charakteryzuje formy ochrony przyrody (ek)	1) wymienia formy ochrony przyrody	obserwacja, ćwiczenia	Na bieżąco podczas realizacji kursu
	2) definiuje poszczególne formy ochrony przyrody		
	3) wyjaśnia rolę poszczególnych form ochrony przyrody		
	4) opisuje zasady ustanawiania poszczególnych form ochrony przyrody		
	5) wymienia gatunki roślin podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej roślin, w zakresie określonym w wykazie nr 10		
	6) wymienia gatunki grzybów i porostów podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej grzybów, w zakresie określonym w wykazie nr 9 i 11		
	7) wymienia gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej zwierząt, w zakresie określonym w wykazie nr 7 i 8		
2) planuje i dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody (ek)	1) opisuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody	obserwacja, ćwiczenia	
	2) dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody		
3) planuje i organizuje prace związane z wykonaniem obiektów edukacji leśnej (ek)	1) charakteryzuje obiekty edukacji leśnej z uwzględnieniem możliwości różnych grup odbiorców	obserwacja, ćwiczenia	
	2) wymienia możliwości zagospodarowania obszarów leśnych pod kątem wykonywania zadań z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa		

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	3) objaśnia zasady tworzenia obiektów edukacji leśnej		
4) prowadzi edukację leśną społeczeństwa: a) określa cele edukacji leśnej społeczeństwa b) określa możliwości zagospodarowania lasu pod kątem edukacji leśnej (ek)	1) wymienia społeczne funkcje lasu	obserwacja, ćwiczenia	
	2) definiuje potrzeby społeczeństwa w zakresie edukacji leśnej		
	3) wymienia formy edukacji leśnej społeczeństwa		
	4) rozróżnia metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa		
	5) dobiera formy działalności edukacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe do potrzeb odbiorców w różnych grupach wiekowych		
	6) wymienia zadania leśnych kompleksów promocyjnych		

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1 Wykaz literatury

1. Gwiazdowicz D., Ochrona przyrody w lasach. Ochrona zwierząt, Ornatus, Poznań 2004.
2. Radecki W., Ochrona walorów turystycznych w prawie polskim, Wolters Kluwer, Warszawa 2011.
3. Ustawa o lasach.
4. Ustawa o ochronie przyrody.
5. Ustawa kodeks wykroczeń.
6. Łonkiewicz B., Ochrona i zrównoważone użytkowanie lasów w Polsce, Fundacja IUCN, Warszawa 1998.
7. Ważyński B., Urządzanie i rekreacyjne zagospodarowanie lasu, PWRiL, Warszawa 2011.
8. Ważyński B., Urządzanie i zagospodarowanie lasu dla potrzeb turystyki i rekreacji, wyd. AR, Poznań 1997.
9. Będkowska H., Niezbędnik edukatora, CILP, Warszawa 2010,
10. Wykaz zwierząt chronionych z wyjątkiem owadów (Dziennika Ustaw Poz. 991),

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

11. Wykaz owadów chronionych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
12. Wykaz grzybów (Dziennika Ustaw Poz. 991),
13. Wykaz roślin chronionych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
14. Wykaz porostów objętych ochroną częściową (Dziennika Ustaw Poz. 991).

6.2 Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zgodnie z załącznik Nr 5 do rozporządzenia MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego. Dz.U. z 2019r. poz.991.

Wypożyczenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w Kursie Umiejętności Zawodowych **LES.02.6. Prowadzenie działalności związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu:**

Pracownia ochrony przyrody wyposażona w:

- akty prawne z zakresu ochrony przyrody,
- tablice lub inne materiały dydaktyczne przedstawiające chronione gatunki fauny i flory,
- tablice lub inne materiały dydaktyczne przedstawiające obiekty turystycznego i edukacyjnego zagospodarowania lasu.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs Umiejętności Zawodowych kończy się zaliczeniem.

Warunkiem ukończenia kursu jest uzyskanie ze wszystkich przewidzianych planem nauczania przedmiotów ocen pozytywnych lub zaliczeń. Formę zaliczenia danego przedmiotu określa podmiot prowadzący kurs co powinno być określone w systemie oceniania kursu. Po ukończeniu kursu słuchacz otrzymuje zaświadczenie o jego ukończeniu.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

8.1 Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Tabela 6 Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

8.2 Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Tabela 7 Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
<i>Oznaczenie i nazwa jednostki efektów</i>		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu		
1) charakteryzuje formy ochrony przyrody (<i>ek</i>)	1) wymienia formy ochrony przyrody	Formy ochrony przyrody
	2) definiuje poszczególne formy ochrony przyrody	
	3) wyjaśnia rolę poszczególnych form ochrony przyrody	
	4) opisuje zasady ustanawiania poszczególnych form ochrony przyrody	
	5) wymienia gatunki roślin podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej	Gatunki roślin podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej,

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
	roślin, w zakresie określonym w wykazie nr 10	
	6) wymienia gatunki grzybów i porostów podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej grzybów, w zakresie określonym w wykazie nr 9 i 11	Gatunki grzybów i porostów podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej
	7) wymienia gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej, zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej zwierząt, w zakresie określonym w wykazie nr 7 i 8	Gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej ścisłej i częściowej
2) stosuje sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo (ew)	1) rozróżnia obiekty cenne przyrodniczo	Obiekty cenne przyrodniczo
	2) uzasadnia konieczność zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo	
	3) wskazuje sposoby zabezpieczania i ochrony obiektów cennych przyrodniczo	
3) propaguje działania na rzecz ochrony środowiska i ochrony przyrody: a) przedstawia wpływ działań związanych z ochroną przyrody i środowiska na jakość życia społeczeństwa b) charakteryzuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na rzecz ochrony przyrody i środowiska naturalnego (ew)	1) charakteryzuje program ochrony przyrody dla nadleśnictwa jako element planu urządzenia lasu	Program ochrony przyrody dla nadleśnictwa
	2) wskazuje rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne czynności gospodarczych wykonywanych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, w związku z realizacją planu urządzenia lasu	Zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne czynności gospodarczych wykonywanych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe
4) określa wpływ turystyki	1) opisuje wpływ turystyki i rekreacji na środowisko leśne	Wpływ turystyki i rekreacji na środowisko leśne

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
na środowisko leśne (ew)	2) wskazuje podstawy prawne udostępnienia lasów dla celów turystyczno-rekreacyjnych	Podstawy prawne udostępnienia lasów dla celów turystyczno-rekreacyjnych
	3) ocenia przydatność obszarów leśnych dla celów turystyczno-rekreacyjnych	Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne
	4) wymienia elementy turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania lasu	
	5) wskazuje działania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w ramach turystycznorekreacyjnego zagospodarowania lasu z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych	
5) planuje i dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody (ek)	1) opisuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody	Działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody
	2) dokumentuje działania edukacyjne dotyczące ochrony przyrody	
6) planuje i organizuje prace związane z wykonaniem obiektów edukacji leśnej (ek)	1) charakteryzuje obiekty edukacji leśnej z uwzględnieniem możliwości różnych grup odbiorców	Obiekty edukacji leśnej
	2) wymienia możliwości zagospodarowania obszarów leśnych pod kątem wykonywania zadań z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa	Zagospodarowanie obszarów leśnych z zakresu edukacji leśnej
	3) objaśnia zasady tworzenia obiektów edukacji leśnej	Tworzenia obiektów edukacji leśnej
7) prowadzi edukację leśną społeczeństwa: a) określa cele edukacji leśnej społeczeństwa b) określa możliwości zagospodarowania lasu pod kątem edukacji leśnej (ek)	1) wymienia społeczne funkcje lasu	Społeczne funkcje lasu
	2) definiuje potrzeby społeczeństwa w zakresie edukacji leśnej	Potrzeby społeczeństwa w zakresie edukacji leśnej
	3) wymienia formy edukacji leśnej społeczeństwa	Formy edukacji leśnej społeczeństwa
	4) rozróżnia metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa	Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa
	5) dobiera formy działalności edukacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe do potrzeb odbiorców w różnych grupach wiekowych	Formy działalności edukacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe do potrzeb odbiorców w różnych grupach wiekowych

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
<i>Oznaczenie i nazwa jednostki efektów</i>		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
	6) wymienia zadania leśnych kompleksów promocyjnych	Zadania leśnych kompleksów promocyjnych

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES. 02.6. Prowadzenie działań związanych z ochroną środowiska oraz funkcjami społecznymi lasu